

Saksnr: 2019/47-1
Saksbehandlar: Sveinung Klyve

Saksframlegg**Saksgang**

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Hovudutval for næring, naturressursar og innovasjon		12.11.2019

Svoldal kraftverk - høyringsuttale**Forslag til vedtak**

1. Hovudutval for næring, naturressursar og innovasjon rår frå bygging av Svoldal kraftverk på grunn av dei viktige landskapsverdiane i Hardangerfjordregionen.
2. Hovudutval for næring, naturressursar og innovasjon meiner at dei store inngrepa i terrenget ikkje forsvarar den kraftmengda ein får ut av prosjektet.
3. Hovudutval for næring, naturressursar og innovasjon meiner at ved ei eventuell utbygging må vassføringa i elva bør oppretthaldast i størst mogleg grad

Samandrag

Omsøkte utbygging av av Svoldal kraftverk ligg om lag 1 km frå grensa til Folgefonna nasjonalpark og Ænesdalen landskapsvernområde i nordvestleg retning mot Hardangerfjorden. Området for planlagt røyrtrase og inntak er å rekne som lite prega av menneskeleg påverknad. Fylkesdirektør meiner at ein skal vere restriktiv med inngrep i fjordlandskap av stor verdi i form av eksponerte fossar og vassdrag, og som reduserer heilskapen i landskapet. Dei planlagde terrenginngrepa i svært bratt terreng med vegar, røyrgater og andre inngrep kan truleg føra til varige sår som reduserer opplevingsverdien i dette fjordlandskapet. Fylkesdirektør meiner at dei store inngrepa i terrenget ikkje forsvarar den begrensa kraftmengda ein får ut av prosjektet, og rår difor frå bygging av Svoldal kraftverk.

Bård Sandal
påtroppande fylkesdirektør for
avdeling for innovasjon og næringsutvikling

Sølve Dag Sundbø
påtroppande seksjonsleiar for seksjon
Grøn vekst, klima og energi

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift.

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Fatland Kraft AS søker om løyve etter «Lov om vassdrag og grunnvann (vannressurslova)» til å bygge Svoldal kraftverk i Svoldalselva, og overføre Nedstebekken i Kvinnherad kommune. Småkraftverket vil gje ein årleg kraftproduksjon på 5,6 GWh. Dette svarar til straumbruken til om lag 280 husstandar. Kraftverket vil ha maks installert effekt på 1980 kW, som gjev ein middels årsproduksjon på 5,6 GWh. Fullstendig søknad til NVE ligg på: [Fullstendig søknad til NVE ligg her.](#)

I 2008 var søknad om konsesjonsfritak for utbygging av Svoldalselva på høyring. NVE gjorde vedtak om konsesjonkrav, jf. brev av 30. oktober 2008. Grunngeving for vedtaket var som følgjer:
Omsøkt utbygging ligg i randsona til Folgefonna nasjonalpark og i nordvestleg retning mot Hardangerfjorden. Kraftstasjonen er planlagt på høgdekote 5 meter, innanfor 100-metersbeltet i strandsona: Området for planlagt rørtrase og inntak er å rekne som heller lite prega av menneskeleg påverknad. Inntak er planlagt om lag 1 km frå grensa til Folgefonna nasjonalpark/ Ænesdalen landskapsvernområde. Ifølgje Fylkesmannen i Hordaland har omsøkt utbygging store konfliktar med omsyn til ålmenne interesser. Etter dette vedtaket vart søknaden endra slik at ein kunne bygge kraftverket utan veg opp fjellsida. Ein ville i staden nytte fullprofilbora tunell frå høgdekote 100 meter til inntaket på omlag kote 420. Fylkesmannen uttrykte at denne løysinga var mindre konfliktfylt, og NVE ga konsesjonsfritak på gitte vilkår, jf.vedtak av 10. november 2009.

Ny utbyggingsplan

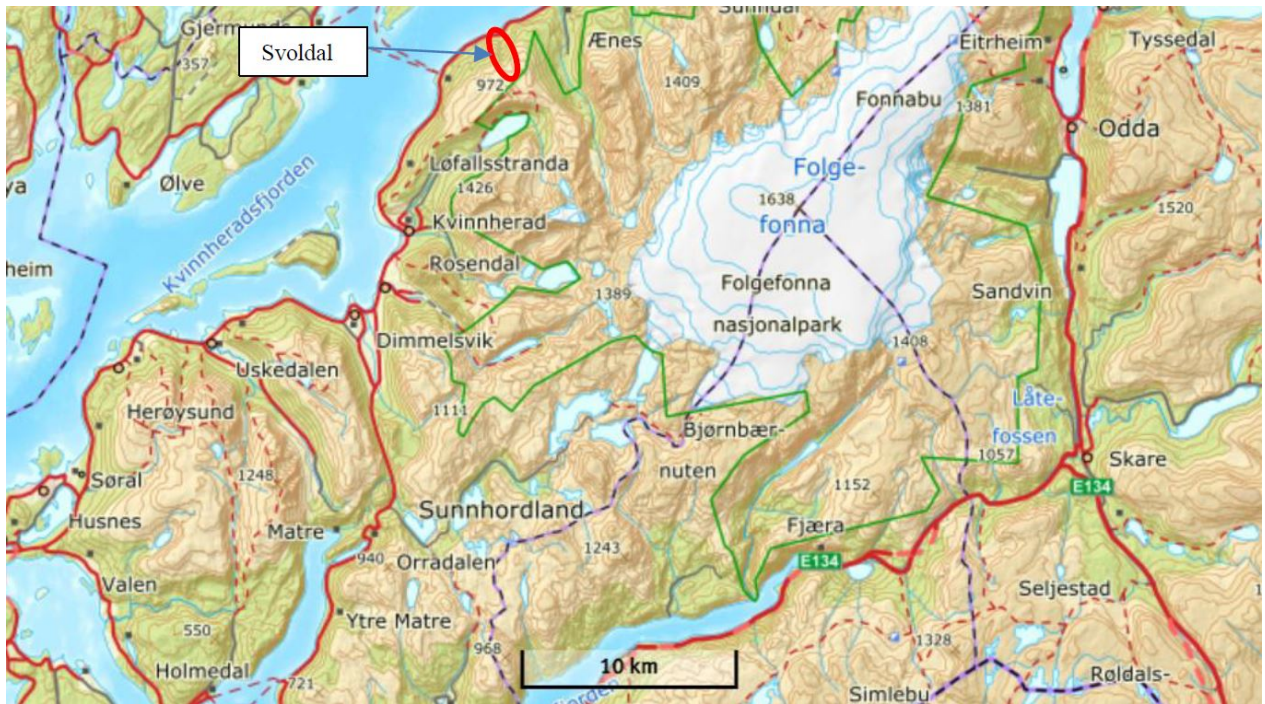
I ny konsesjonssøknad har ein gått attende til utbygging med nedgrave røyrgate. Inntaket er flytta lenger opp i vassdraget, til kote 450, og ein vil overføre sidevassdraget Nedstebekken ved å leggje nedgrave røyr/kanal omlag 110 meter.
Det skal byggjast mellombels vegtrase opp lia parallelt med røyrgata, i skogsterrenget på vestsida av elva, og gjennom eksisterande massetak, i alt 1350 meter. Det er stor helling på traseen, opp til 45 grader. Vegen er planlagt for eventuell bruk av firehjulstrekkar (ATV) i samband med drift. Kraftstasjonen er plassert som tidlegare, i strandkanten på kote 5 meter nedanfor vegen. Det skal og byggjast ny permanent veg om lag 75 meter ned skråninga mot stasjonen.

Det er foreslått minstevassføring lik lågvassføring på 10 l/s om sommaren. Elva er ofte tørrlagt om vinteren, og det er ikkje foreslått minstevassføring då.

Det går fram av søknaden at området er utsett for steinsprang, flaum, jord- snø- og steinskred, men at ein vil ta omsyn til dette i samband med bygginga.

Søkjar viser til at anleggsvegen vil gro att, og verte «en enhetlig del av eksisterende terreng». Samla konsekvensar for naturverdiar i influensområdet er vurdert å vere «*liten negativ (-)*», inkludert omsyn til raudlista naturtype, elvelaup.

Konsekvensar for landskap og inngrepsfrie naturområde (INON) er og sett til «*liten negativ*». Ein har vurdert landskapet i småskala samanheng, og ikkje vektlagt at inngrepet vil å ha landskapsmessige konsekvensar i eit større influensområde i Hardangerfjorden. Her står det i søknaden «En utbygging vil i hovedsak ikkje føre til andre konsekvensar utover en arealmessig reduksjon i INON 1-3 km på 1.59 km².» Søkjar viser til at området vert lettare tilgjengeleg då anleggsvegen kan nyttast som sti. Det er ikkje fisk i elva som går frå sjøen og bratt opp mot fjellet.

Figur 1. Omsøkte Svoldal kraftverk merka med raud sirkel

Figur 2. Nedslagsfelt Svoldalselva og typisk område for røytrase og anleggsveg

Figur 3. Område med omtrentleg plassering av vassintak, rørgate, kraftverk og midlertidig anleggsveg

Figur 4. Vassføring stipulert til omlag 250 – 300 liter/sekund sentralt i elva

Vedtakskompetanse

Fylkeskommunen er høyringspart for NVE sitt vedak etter vassdrags- og energilovgivinga. Fylkeskommunen etter kulturminnelova.

Vurderingar og verknader

Fylkesmannen i Vestland har komme med fylgjande innspel i denne saka:

«Fylkesmannen registrerer at søknaden ikkje inneheld nye vurderingar av konsekvensar for landskap og reiseliv, slik vi rådde til i 2008. Fylkesmannen er usamd med utbyggjar i at det vil vere mogleg å leggje røyrgate og mellombels veg i dette bratte terrenget utan at det fører til store landskapsinngrep. Planlagt utbygging vil påverke eit stort landskapsrom i Hardangerfjorden. Kraftstasjon og ny veg i strandsona er konfliktfylt i høve strandsonevernet. Det er ikkje gjennomført nye undersøkingar av biologisk mangfald etter 2007. Då det ikkje ligg føre nye ny informasjon, har konsekvensvurderingane knytt til utbygginga liten fagleg verdi. Vidare meiner dei at omtale av friluftssinteresser i søknaden ikkje er relevant. Fylkesmannen meiner at søkjar undervurderer konflikt knytt til landskapsverdiar i regionen, og at konsekvensvurderinga knytt til naturmangfaldet er ufullstendig. Fylkesmannen rår frå bygging av Svoldal kraftverk.»

Også Forum for natur og friluftsliv (FNF) er svært negative til ei slik utbygging og vurderer det slik at kriteria for konsesjon jf. §25 i vannressursloven ikkje er oppfylt for Svoldal kraftverk. Tiltaket sine samla ulemper er større enn fordelane, og dei og går imot tiltaket.

Kvinnherad kommune hadde pr 14.10.2019 enno ikkje handsama saka.

Fylkesrådmannen er samd i fylkesmannen og FNF si vurdering om dei planlagde inngrepa og verdien av området som urørt. Det omsøkte prosjektet ligg klemt inne i det store landskapsrommet mellom dei viktige naturområda Folgefonna nasjonalpark, Ænesdalen landskapsvernområde og dei verna vassdraga Æneselvi og Hattebergsvassdraget.

Fylkesdelplan for små vasskraftverk i Hordaland 2009-2021 seier for det omsøkte området:

Mauranger –Varaldsøy delområde har stort potensial for småkraft. Området høyrer til Hardangerfjorden der landskapet har stor verdi og er nasjonalt viktig for reiselivet. Konsesjonssøknader i dette området må ha god visualisering av inngrep frå sentrale utsiktspunkt. Utbyggingsprosjekt må ta vare på landskapskarakteren med god vassføring i eksponerte fossar og vassdrag, og god landskapstilpassing av tekniske inngrep. Utbygging på delar av Varaldsøy og Maurangnes kan føre til redusert omfang av inngrepfri natur som går frå fjord til fjell i fylket. Området har fleire potensielt verdifulle bekkekløfter som må undersøkjast nærare ved nye utbyggingsplanar.

Fylkespolitiske retningslinjer for små vasskraftverk seier:

Fjordlandskap: 1. I urørte fjordlandskap skal ein vere svært restriktiv med kraftutbygging som reduserer det urørte preget i landskapet. 2. I fjordlandskap av stor verdi skal ein vere restriktiv med inngrep som fjernar eksponerte fossar og vassdrag eller reduserer heilskapen i landskapet. Ein skal legge vekt på at terrenginngrep, vegar, røyrgater mm. ikkje fører til varige sår som reduserer opplevingsverdien i landskapet. Ved inngrep i eksponerte fossar og elvestrekningar skal det stillast krav til minstevassføring som opprettheld landskapskarakteren og opplevingsverdien.

Innspel kulturminne:

Fylkeskommunen Kultur og idrettsavdelinga fremjer at det er ikkje er registrert kulturminne eller kulturmiljø som vil verte påverka av tiltaket. Dersom det under anleggsarbeidet vert oppdaga funn eller konstruksjonar må pågåande arbeid stogast utan opphald.

Økonomi: Ikkje relevant. Tiltaket er for lite til å utløyse konsesjonskraft til fylkeskommunen

Klima: Vasskraftutbygging gjev rein energi med låge klimautslepp.

Folkehelse: Inngrepsområdet er bratt og ikkje direkte eigna som turområde

Regional planstrategi: Det vert vist til Fylkesdelplan for små vasskraftverk i Hordaland 2009-2021

Konklusjon

Omsøkte utbygging av av Svoldal kraftverk ligg om lag 1 km frå grensa til Folgefonna nasjonalpark og Ænesdalen landskapsvernområde i nordvestleg retning mot Hardangerfjorden. Området for planlagt røyrrase og inntak er å rekne som lite prega av menneskeleg påverknad. Fylkesdirektør meiner at ein skal vere restriktiv med inngrep i fjordlandskap av stor verdi i form av eksponerte fossar og vassdrag, og som reduserer heilskapen i landskapet. Dei planlagde terrenginngrepa i svært bratt terreng med vegar, røyrgater og andre inngrep kan truleg føra til varige sår som reduserer opplevingsverdien i dette fjordlandskapet. Fylkesdirektør meiner at dei store inngrepa i terrenget ikkje forsvarar den begrensa kraftmengda ein får ut av prosjektet, og rår difor frå bygging av Svoldal kraftverk.

